

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ на НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ за ГОРАТА
Регистрационен индекс, № и дата
РД-15-367/09.08.2022
Срок за изпълнение

СТАНОВИЩЕ

върху материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 6.5 „Горско стопанство“, научна специалност „Лесовъдство, вкл. Дендрология“, обявен от Институт за гората при БАН в ДВ бр. 47/24.06.2022 г.

Кандидат за участие в конкурса: гл.ас. д-р Йонко Добринов Додев

Изготвил становището: проф. д-р Миглена Кирчева Жиянски, Институт за гората -БАН, професионално направление 6.1. „Растениевъдство“, научна специалност „Почвознание“, определена за член на Научното жури със Заповед № РД-15-367/09.08.2022 г. на Директора на ИГ-БАН

1. Кратки биографични данни.

Гл. ас. д-р Йонко Додев е роден на 30.03.1983 год. в гр. Ботевград. Завършва висше образование и придобива образователна степен „магистър-инженер“ в специалност „Горско стопанство“ в Лесотехнически Университет, г. София през 2006 г. Професионалната си кариера започва през 2005 г. като лесничей в ДГС „Етрополе“. През 2007 г. е работил като Заместник-Директор в ДГС „Ботевград“. През 2010 г. е започнал работа като лесничей към Институт за гората – БАН и ръководи Опитната база по буковите гори „Етрополе“. През следващите години кариерното развитие на инж. Йонко Додев е свързано с научна и практическа работа в Институт за гората – БАН, като през 2011 г. е назначен като асистент по лесовъдство. През 2015 г. е зачислен като докторант на самостоятелна подготовка и през 2016 г. защитава дисертационния си труд, придобивайки НОС „Доктор“ по Лесовъдство, вкл. Дендрология, потвърдена с Диплома № 000826/05.01.2017 г. на БАН. През 2017 г. д-р Додев след проведен конкурс заема длъжност „главен асистент“ по Лесовъдство вкл. Дендрология, потвърдено с Удостоверение № 001171/14.11.2017 г. и до момента изпълнява тази длъжност. Повече от 13 години гл. ас. д-р Йонко Додев е Заместник-Председател на Сдружение с нестопанска цел „Младежко движение за развитието на селските райони в България“ и участва активно в редица успешно реализирани и високо оценени проекти, програми и дейности, насочени към интеграция на младежи с фокус върху опазването на околната среда и развитието на селските райони. Гл. ас. д-р Йонко Додев владее английски и френски език и притежава лидерски, организационни и комуникативни умения, които му позволяват да реализира широк спектър от научни и практикоприложни дейности у нас и в чужбина.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с минималните изисквания, съгласно Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Институт за гората - БАН.

Представените документи и материали по конкурса са в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане, Правилника на БАН за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности и Правилника за условията и реда за придобиване на научна степен и за заемане на академични длъжности на Институт за гората при БАН. Представената от кандидата справка-самооценка е подкрепена с доказателствени материали в електронна база данни. От посочените в справката публикации считам, че публикуваният доклад под номер Г 8.11. се отнася към друга научна специалност и направление, и не го приемам във връзка с настоящата процедура. В тази връзка приемам посочените точки в група показатели Г с редуцията на точките от материал Г8.11., равняващи се на 205,54. Установявам технически пропуск в

сумата на общия брой точки в детайлната справка-самооценка. Прегледът на представените публикации показва, че оценките по групи показатели е посочена коректно, но общия сбор точки е неправилно посочен. Според справката - самооценка за минималните национални изисквания към научната и преподавателска дейност за заемане на академичната длъжност "доцент" и вземайки предвид горното уточнение /редуцирайки 5 т. За Г 8.11./, гл.ас. д-р Йонко Додев надхвърля необходимите точки за петте групи от показатели (А, В, Г, Д и Е). Сумата от точките е общо **693,11**, при изискуем минимум 500 точки. Превишението е най-голямо при група Е, следвано от групи В, Г и Д. В международните бази данни се откриват и други цитирания на научните трудове на кандидата, а според данни от платформата Research Gate кандидатът има 2 877 прочита и 43 препоръки на негови публикации, което е свидетелство за значимостта и приноса на работата на кандидата в сферата на научните изследвания. Преценката на гл. ас. д-р Йонко Додев относно избора на представените позовавания формира сбор от точки по този показател, който надвишава двойно изискуемия минимум. По отношение цитируемостта на публикацията на Yaneva, R., M. Zhiyanski, Y. Dodev. Bioaccumulation of potentially toxic elements within the soil–plant system in Central Balkan region: analysis of the forest ecosystem capacity to mediate toxic elements. *Environmental Geochemistry and Health, Special Issue, Springer Netherlands, 2022, DOI:0.1007/s10653-020-00756-3, SJR (Scopus):0.746, JCR-IF (Web of Science):3.472*, то представения цитат би могъл да бъде допълнен с този в научната публикация на Xue, R., L. Jiao, C. Qi, K. Chen, X. Liu, D. Du, X. Wu. 2021. Growth and response patterns of *Picea crassifolia* and *Pinus tabulaeformis* to climate factors in the Qilian Mountains, northwest China. *Dendrochronologia Volume 71, February 2022, 125905 <https://doi.org/10.1016/j.dendro.2021.125905>*. Приемам под условие посоченият от кандидата цитат на Vech, J. 2021 г. на тази публикация, като отбелязвам, че той се отнася за публикация с характер на обзор и обобщена информация за статиите в списанието и изготвена от главния редактор. В допълнителните изисквания на ИГ-БАН кандидатът е представил информация за участие в национални и международни форуми, където са генерирани 29 т.

3. Общо описание на представените материали.

Гл. ас. д-р Йонко Додев е представил пълен комплект материали по конкурса, съгласно изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение, както и според Правилника на Институт за гората при БАН. Комисията по прием на документите към ИГ-БАН не е намерила несъответствия и отчита пълна комплектровка на материалите на кандидата. В обобщения списък на научната продукция се съдържат общо 42 броя научни статии, като 34 броя са след придобиване на академичната длъжност „главен асистент“. Публикациите, обект на оценка по тази процедура са разпределени както следва: 15 броя в издания, които се реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, като 6 от тях са в списания с импакт-фактор или импакт-ранг, 1 бр. Монография, 1 бр. Глава от колективна монография, и 13 бр. Статии и доклади в нереферирани списания с научно рецензиране или пуликувани в редактирани колективни томовете. В допълнение кандидатът е представил информация за участие в 5 бр. Проекти – национални и международни, 23 участия в семинари, лекции и медийни прояви.

4. Основни направления в изследователската работа на кандидата и най-важните научни и научно-приложни приноси.

Приносите в представените за участие в конкурса научни публикации са свързани с генериране на нови и/или обогатяване на съществуващите научни знания, както и за получаване на потвърдителни данни, като същите са обобщени в две следните направления:
1. Стопанисване на гори в Долния горскорастителен пояс на България

- 1.1. Стопанисване на гори от източен габър
 - 1.2. Стопанисване на издънкови дъбови гори
 - 1.3. Стопанисване на иглолистни култури създадени извън естествения им ареал
 - 1.4. Стопанисване на кестенови гори
 - 1.5. Проучвания на инвазивни чужди видове
2. Проучвания върху културните функции на горите

Приносите на кандидата, които считам, че имат съществено отношение към съвременните предизвикателства пред горско-стопанския сектор, и които засягат решаването на лесовъдски и екологични въпроси, са обобщени както следва:

Направено е цялостно и задълбочено проучване на горите от източен габър в България, като са описани ареалът на вида и неговите биологични и екологични особености. Разработена е класификация на източногабъровите гори според условията на месторастене. Изследвани са естествените възобновителни и сукцесионни процеси и растежът на източния габър в туфи. На база задълбоченото проучване на вида са предложени научнообосновани лесовъдски системи за стопанисване на горите от източен габър в България, в зависимост от тяхната устойчивост и продуктивност. Разработен е специфичен вариант на неравномерно-постепенна сеч, който да се прилага за възобновяване на смесените насаждения. Анализирани са икономическата ефективност на предложените лесовъдски системи. Установена е нуждата от ревизия и допълване на използваната в лесоустройството таблица за определяне производителността на насажденията от източен габър.

Разработена и апробирана е лесовъдска система за превръщане на издънковите дъбови гори в семенни. Тя е предназначена за насаждения със силно изразен подлесен етаж, разположени върху дълбоки почви в равнинните части на Централна Северна България.

Аргументирано е прилагането на средностъблено стопанство в част от издънковите дъбови насаждения с плътен подлес от източен габър с оглед постигане на плавното им превръщане във високостъблени, което междуременно обезпечава осигуряването на разнообразни екологични, социални и икономически ползи.

Изтъкнато е, че за иглолистните култури, създадени извън естествения им ареал, бонитетът не може да се използва за определяне на екологичното им съответствие и за направата на състоятелни разчети за тяхната устойчивост и дълговечност. Установено е, че масовото разпадане на културите е в пропорционална зависимост от надморската височина, която е косвен индикатор за влагата и останалите екологични фактори. На тази база е предложен метод за определяне нивото на екосистемно съответствие на иглолистните култури. Разработен е модел за извеждане на отгледните сечи в тях на база оптимални разстояния между дърветата според височината им. Дефинирани са критерии, етапи и препоръки за тяхното стопанисване и трансформация в естествени широколистни насаждения.

Предложени са конкретни лесовъдски подходи и мерки за стопанисване на насаждения от обикновен кестен (*Castanea sativa* Mill.) в България, съобразени с биологичните и екологични особености на вида.

Проучени са основни характеристики на рекреационните гори в България – видове, разпределение по собственост, надморска височина, възраст и дървесен състав. Направен е критичен анализ на сегашното им стопанисване и са дадени препоръки за подобряване на тяхното управление, така че да изпълняват пълноценно основната си функция.

Дефиниран е терминът „социални услуги от горите“ по отношение на социалните и културни услуги за населението, които са базирани на гори и горски ресурси, и които имат за цел подобряване на човешкото здраве и благополучие. Очертана е необходимостта от

разработване на цялостна концепция за Социална Горска Политика в България и внедряването и като част от горското стопанство на страната.

Разработен и тестван е интегриран метод за оценка и картографиране на потенциала на горските територии за предоставяне на терапевтични услуги, базиран на комбиниране на данни от традиционната горска инвентаризация в България и от други отворени бази данни със съвременни методи за оценка и картографиране на екосистемни услуги. Предложени са 7 групи критерии и 22 индикатора, оценени по 5-степенна скала, за генериране на комплексна оценка на ниво горски подотдел. Методиката е успешно тествана за пилотен район община Смолян, но е приложима в по-широк мащаб, независимо от вида и собствеността на горите.

С помощта на инструменти за пространствена статистика са идентифицирани териториални «горещи точки» с потенциал за развитие на горска терапия в тях.

Позволявам си да отбележа, че приносите в хабилитационната разширена справка са дефинирани ясно и конкретно. По отношение на приносите в справката за по-съществени научни и научно-приложни приноси в трудовете на кандидата си позволявам да отбележа, че биха могли да бъдат структурирани и дефинирани по-конкретно, отбелязвайки характера на всеки принос – фундаментален, научно-приложен или приложен, както и някои да бъдат обобщени.

6. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата.

Списъкът на откритите положителни цитирания (група показатели Д) и представени в документацията по конкурса показва 18 цитирания, като 9 са в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, 5 в монографии и колективни томове с научно рецензиране и 4 в нереферирани списания с научно рецензиране. Общият брой точки за категория Д е 205 и надхвърля изискуемия минимум от 100 т. за тази група от показателите. Високата цитируемост на публикациите на кандидата показва актуалността и значимостта на проведените изследвания, както и че научната продукция на гл. ас. д-р Йонко Додев се познава добре от научната общност у нас и в чужбина.

7. Участие в научни проекти.

Според представената в документите „Справка-самооценка за наукометрични показатели“, група Е - ръководство и участие в проекти, гл. ас. д-р Йонко Додев е участвал в изпълнението на 5 научни и приложни проекти, като 1 от тях е с международно участие по програма COST на ЕС и 4 национални. Гл. ас. д-р Йонко Додев е бил ръководител на 1 национален проект. Това показва, че кандидатът е търсен като експерт за работа в научни колективи и притежава капацитет за разработване и изпълнение на проекти.

8. Учебно-преподавателска дейност (ръководител/консултант на докторанти, обучение на студенти и др.)

НП

9. Оценка на личния принос на кандидата.

Личният принос на кандидата в представената научна продукция е значителен, като приемам, че фундаменталните и научно-приложни постижения са негово лично дело. В представената справка се доказва способността на кандидата както за самостоятелна работа по направленията на неговите изследвания, така и за колективни разработки. Във всички материали в съавторство, поради отсъствие на разделителни протоколи, приемам че участието на авторите е равностойно.

10. Критични бележки и препоръки.

Към трудовете на кандидата нямам съществени критични бележки. Откритата грешка в сборването на точките по групи показатели в справката „Наукометрични показатели“ отдавам на пропуск от техническо естество и си позволявам да препоръчам на кандидата да съблюдава с повишено внимание и прецизност подготовката на такъв тип документи. Препоръчвам на кандидата при представяне на работата си да се стреми към цялостност, изчерпателност и всеобхватност, що се касае до подкрепа на информацията относно позоваванията на неговите научни трудове. Научно-приложният аспект от работата на кандидата би могъл да бъде подсилен с участието му като експерт във външни за звеното проекти, в които се е изявил като професионалист на много високо ниво.

Направените бележки и препоръки не намаляват положителната ми оценка за научната продукция на кандидата гл. ас. д-р Йонко Додев.

11. Лични впечатления.

Познавам гл.ас. д-р Йонко Додев от 2015 г., когато като млад учен той прояви явен интерес към изпълнението на ръководен от мен проект и изяви желание да участва като гост на научно събитие с цел да се информира за получените резултати. Именно при участието му в дискусиите по време на събитието се открие високият професионализъм, искрен интерес за разрешаването на научни и приложни задачи и желанието за съвместна работа. В периода 2016-2022 година съм имала удоволствието да работя заедно с гл.ас. д-р Йонко Додев върху няколко съвместни публикации и при изпълнението на проектни задачи. Считам, че гл.ас.д-р Йонко Додев се отличава с широк и критичен поглед що се касае до актуални еколого-лесовъдски проблеми и притежава капацитета за самостоятелно и аргументирано разработване на нови идеи, концепции и възможности за предоставяне на решения. Коректен, диалогичен, организиран и всеотдаен колега, на когото може да се разчита за качествена работа както на терен, така и камерална, изпълнена професионално и в срок. Отличните му комуникативни умения способстват за установяване на ползотворни и трайни контакти и сътрудничество с колеги на национално и международно ниво.

12. Заключение.

Кандидатът гл. ас. д-р Йонко Додев покрива задължителните условия и наукометрични показатели за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ИГ-БАН, което е видно от представените документи, съпътстващите материали и наукометричните справки. Във връзка с посоченото по-горе, предлагам *гл. ас. д-р Йонко Добринов Додев* да бъде избран за „доцент“ по професионално направление 6.5 „Горско стопанство“, научна специалност „Лесовъдство, вкл. Дендрология“ в Институт за гората – БАН.

Дата: 03.10.2022 г.

Член на НЖ:

(проф. д-р Милена Жиянски)